פרשת
עקב
גליון מס' 96

לאור ההלכה

להאיר את הדרך לעובדה ולמעשה
עפ"י מורנו ר' נתן מברסלב
בספר ליקוטי הלכות

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְכוּ'. כִּי בְּכָל פָּרָשִׁיּוֹת הַקּוֹדְמִין מוֹכִיחַ אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הַרְבֵּה שֶׁיִּשְׁמְרוּ אֶת הַתּוֹרָה וּמֵאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ הַנַּ"ל שֶׁיֵּדְעוּ גֹּדֶל חֲבִיבַת וְאַהֲבַת הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁרוֹצֶה שֶׁהֵם דַּיְקָא יֵדְעוּ וְיַכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִזֶּה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי דַּיְקָא רַק שֶׁהָעִכּוּב מִצִּדָּם מֵרִבּוּי עֲוֹנוֹתֵיהֶם וּבִפְרָט מֵרִבּוּי תְּלוּנוֹתֵיהֶם וּמַחְלוֹקוֹתֵיהֶם עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, כַּמְבֹאָר מִתְּחִלַּת אֵלֶּה הַדְּבָרִים עַד הַפָּרָשָׁה הַזֹּאת וְרֹב תּוֹכַחְתּוֹ בְּסֵדֶר דְּבָרִים הָיָה עַל חֵטְא הַמְרַגְּלִים שֶׁגָּרְמוּ בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי ה'. שֶׁעַל-יְדֵי זֶה גָּרְמוּ חֻרְבַּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא כְּלַל כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁהֵם הֵפֶךְ הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, כִּי עִקַּר הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה וְהַכְּבֵדָה שֶׁהִיא עִקַּר מִלְחֶמֶת כָּל אָדָם שֶׁהוּא מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהָעִקָּר שֶׁלֹּא יִירָא וְלֹא יִתְפַּחֵד כְּלָל כִּי ה' אִתָּנוּ. כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמַר אָז אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ וְאָצְלְךָ וְכוּ', אַל תִּירָא. וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שֶׁהָאָדָם

אין על מה לבכות

כשנותנים מתנה לחבר וודאי שנחשוב דבר ראשון על התאמת המתנה לאדם או לעניין למטרתה היא ניתנה, לעולם לא ייתן אדם 'אקדח' כמתנה אפילו שלצערנו לפעמים תוכל לבוא לשימוש חלילה, אדם לא יקנה רכב למי שאין לו רישיון נהיגה, ולא יקנה מזוזה למי שאין לו כלל בית,

התורה הקדושה היא מתנה, מתנה שה' יתברך נתן לנו, ומי יותר מבורא האדם יודע את הצרכים המדויקים שהאדם צריך ולהתאים לו את המתנה הנכונה והמושלמת, אך השאלה: האם גם אנחנו מרגישים כך כלפי התורה? או שמא אנו חושבים שנתנו לנו משהו שלא בדיוק מתאימה לנו,

הרבה אנשים אינם יודעים איזה מתנה יש בעבודת ה' והתורה, הרי אם אין לאדם רצון ודרך ללכת עם התורה ועבודת ה' בקביעות הרי שהיא מונחת אצלו בקרן זווית ואזי במה קיבל האדם את המתנה?! והרי לא יתכן שנתנו לנו דבר לא רצוי או לא שימושי,

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְכוּ'. כִּי בְּכָל פָּרָשִׁיּוֹת הַקּוֹדְמִין מוֹכִיחַ אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הַרְבֵּה שֶׁיִּשְׁמְרוּ אֶת הַתּוֹרָה וּמֵאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ שֶׁיֵּדְעוּ גֹּדֶל חֲבִיבַת וְאַהֲבַת הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל קודם כל יש לאדם להבין ולדעת שכל רצונו של ה' יתברך שנשמור את התורה הוא אך ורק מגודל חביבות ה' יתברך עלינו, אין שום כוונה מאת ה' להכביד ולהקשות עלינו, המטרה היא אחת ויחידה 'להטיב עימנו' "כי האדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול בכל העידונים שיכולים להימצא" (מסילת ישרים) כל זה מגודל אהבתו אלינו, ומיסוד זה נוכל יוכל האדם להתקדם הלאה בדרך נכונה בעבודת ה', ולהבין שרצון ה' יתברך הוא **שֶׁרוֹצֶה שֶׁהֵם דַּיְקָא יֵדְעוּ וְיַכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִזֶּה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי דַּיְקָא,** כי היות וה' יתברך אוהב אותנו מאוד איך שאנחנו נראים דווקא בזה העולם הגשמי עם כל התאוות והבלבולים, והרי לא על המלאכים הקדושים והטהורים נאמר "אהבתי אתכם" כי אם עלינו...

אך בסופו של דבר לפעמים תכבד עלינו העבודה, ואין אנחנו מסוגלים להבין איך באמת ניתן לעבוד את ה' בקביעות ובשמחה מתוך חשק וכיסופין מבלי להישבר לעולם, אך שזה בעצמו באמת עיקר ה'גלות', ולא דווקא הכישלון של האדם מביאה את הגלות, אלא חוסר ההכרה של האדם שה' יתברך רוצה בנו כפי שאנחנו היא הגורמת את ה'גלות' כי הרי עיקר רצון ה' הוא **שיֵּדְעוּ וְיַכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִזֶּה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי דַּיְקָא, רַק שֶׁהָעִכּוּב מִצִּדָּם מֵרִבּוּי עֲוֹנוֹתֵיהֶם וּבִפְרָט מֵרִבּוּי תְּלוּנוֹתֵיהֶם וּמַחְלוֹקוֹתֵיהֶם עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן,** התלונות שיש לאדם שנדמה לו שאי אפשר לעבוד את ה' באופן של ירידות ועליות היא הנותנת את השפעת הגלות,

כי הרי **רֹב תּוֹכַחְתּוֹ בְּסֵדֶר דְּבָרִים הָיָה עַל חֵטְא הַמְרַגְּלִים שֶׁגָּרְמוּ בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי ה',** התוכחה של משה רבינו היה על עניין הבכייה שלהם ולכאורה היה צריך להיות עיקר התוכחה על העוונות בלבד ומה יש כ"כ הרבה להוכיח על הבכייה?! אך באמת עיקר החורבן הוא שהאדם בוכה כביכול על זה שאינו יכול ומסוגל לעבוד את ה' כראוי כי הוא בירידה וכו' כי הרי ע"ז הם בכו שאינם רוצים וחפצים בהנהגה של ארץ ישראל ששם צריכים דווקא לגלות לעבוד את ה' בבחינת ארך אפים ו'המתנה'.. ולהתחזק בכל נפילה וכו' , ודווקא ע"י הבכייה הזאת **גָּרְמוּ חֻרְבַּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא כְּלַל כָּל הָעֲוֹנוֹת** כי

צָרִיךְ לַעֲבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גֶּשֶׁר צַר וְהָעִקָּר שֶׁלֹּא יִתְפַּחֵד. וְזֶה, לֹא תִּירָאוּם כִּי ה' אֱלֹקֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם. וְזֶהוּ וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה, הֵינוּ כְּשֶׁהָאָדָם בִּבְחִינַת עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה. הֵינוּ כְּשֶׁהָאָדָם בִּבְחִינַת עָקֵב וְרַגְלַיִן שֶׁיָּרַד וְנָפַל לַדְּיוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהִיא עָקֵב וְרַגְלַיִן. וְזֶהוּ הֵן בִּפְרָטִיּוּת לְעִנְיַן הָאָדָם הַפְּרָטִי בְּעַצְמוֹ הֵן בִּכְלָלִיּוּת הַדּוֹרוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עִקְּבוֹת מְשִׁיחָא. שֶׁאָז מִתְגַּבֶּרֶת הַסִּטְרָא אָחֳרָא מְאֹד. וְאָז אִם תִּשְׁמְעוּ אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה בְּחִינַת הַדַּעַת הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְכוּ' לֵידַע שֶׁעֲדַיִן ה' עִמָּכֶם וְכוּ', בְּחִינַת לֹא תִּירָאוּם וְכוּ' כַּנַּ"ל, אָז, וְשָׁמַר ה' אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ. שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם לָתֵת לְזַרְעָם אֶת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְלִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹקִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַדַּעַת הַנַּ"ל שֶׁעִקַּר הֶאָרָתוֹ בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵלשֶׁשָּׁם עִקַּר בְּלָלִיּוּת וְהִתְקַשְּׁרוּת הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה, וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ דְּגָנְךָ וְכוּ'. שֶׁיַּשְׁפִּיעַ לְךָ בִּרְכַּת הָעֲשִׁירוּת וְהַפַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע גָּדוֹל, כִּי עִקַּר הָעֲשִׁירוּת וְהַפַּרְנָסָה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּלָלִיּוּת הָעוֹלָמוֹת כַּנַּ"ל.

ליקו"ה
או"ח חלק ב'
הלכות
נטילת ידים
ובציעת הפת
הלכה ו'
אות פ"ד

הרי הבכייה הזאת היא עיקר החורבן והגלות כי הוא **הֵפֶךְ הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ,**

כי דעת הקדוש הוא דעת הצדיקים שמגלים לנו שעִקַּר הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה וְהַכְּבֵדָה שֶׁהִיא עִקַּר מִלְחֶמֶת כָּל אָדָם שֶׁהוּא מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהָעִקָּר שֶׁלֹּא יִירָא וְלֹא יִתְפַּחֵד כְּלָל כִּי ה' אִתָּנוּ. כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמַר אָז אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, ה' יִתְבָּרֵךְ עִמְּךָ וְאֶצְלְךָ וְכוּ', אַל תִּירָא, ועיקר ניצחון מלחמת הייצר הוא דווקא בזה שהאדם אינו מתפחד ואינו שם לב לכל התגרות הייצר עליו אפילו אם ח"ו כבר נפל הרבה פעמים ברשתו, אין הוא מתייאש כי מאמין באמונה שלימה שעיקר רצון הבורא וה'דעת הקדוש' הוא שלא יפחד ויתחזק היטב תמיד איך שהוא **וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גֶּשֶׁר צַר וְהָעִקָּר שֶׁלֹּא יִתְפַּחֵד, וְזֶה, לֹא תִּירָאוּם כִּי ה' אֱלֹקֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם, וְרֹב תּוֹכַחְתּוֹ** של משה רבינו והצדיקים בכל דור הוא בעיקר על עניין הבכייה של חינם, היינו שלא לבכות ולהתמרמר מהמצב באופן של ייאוש וחוסר תקוה אלא להאמין שעיקר העבודת ה' נחשבת דווקא בכח ההתחזקות על אף מה שעובר על האדם ברוחניות וגשמיות כי בזה מתגלה תוקף האמונה בזה העולם,

וְזֶהוּ וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה, מהו הדבר אשר אנו צריכים לשמוע? **אֶת הַמִּשְׁפָּטִים!** מה הוא משפטים? **הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה בְּחִינַת הַדַּעַת הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְכוּ' לֵידַע שֶׁעֲדַיִן ה' עִמָּכֶם וְכוּ',** כי זהו העיקר מה שאנו צריכים לשמוע, את הדעת הזה שכל מעלת עבודתינו דווקא הוא מפני שאנו נמצאים בעולם הזה שלכאורה נראה כרחוק מן הקדושה עד שנדמה שאין שום עבודת ה' גם בירידה וכו', אך האמת הוא ש**מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמַר אָז אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, ה' יִתְבָּרֵךְ עִמְּךָ וְאֶצְלְךָ וְכוּ', אַל תִּירָא,** וזהו בעצמו עיקר העבודה ו**הַמִּשְׁפָּטִים** שהאדם צריך לשמוע שהוא יכול לעבוד את ה' ולהתענד מזיו שכינתו ואמונתו תמיד כי ה' נמצא עימו גם בכל ירידה וצימצום ודווקא בזה מונח עיקר העבודה ובזה הוא יכול לעשות נחת רוח נפלא לה' יתברך,

וְהֵינוּ כְּשֶׁהָאָדָם בִּבְחִינַת עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה. הֵינוּ כְּשֶׁהָאָדָם בִּבְחִינַת עָקֵב וְרַגְלַיִן שֶׁיָּרַד וְנָפַל לַדְּיוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהִיא עָקֵב וְרַגְלַיִן. וְזֶהוּ הֵן בִּפְרָטִיּוּת לְעִנְיַן הָאָדָם הַפְּרָטִי בְּעַצְמוֹ הֵן בִּכְלָלִיּוּת הַדּוֹרוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עִקְּבוֹת מְשִׁיחָא. שֶׁאָז מִתְגַּבֶּרֶת הַסִּטְרָא אָחֳרָא מְאֹד, וְאָז אִם תִּשְׁמְעוּ אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה בְּחִינַת הַדַּעַת הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְכוּ' לֵידַע שֶׁעֲדַיִן ה' עִמָּכֶם וְכוּ', בְּחִינַת לֹא תִּירָאוּם וְכוּ' כַּנַּ"ל, אָז, וְשָׁמַר ה' אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ, דווקא אז כשאדם מקבל את הדעת הזה הוא יכול לזכות לנקודה האמיתית של עבודת ה' שאזי הוא באמת כולו רק לכבוד ה' ולא לעשות חשבונות עם עצמו היכן הוא עומד, כי עיקר התקווה של האדם שהוא יעשה נחת רוח לבוראו והרי ה' יתברך חפץ דווקא בנחת רוח כזה שכל אחד ממקומו השפל איך שיהיה בדחקות בגשמיות וברוחניות יאמין שה' יתברך באמת קרוב אליו מאוד ויש לו תענוג ונחת רוח מכל מה שהוא מתחזק בה' יתברך,

ובזה מתקנים את הבכיה של חינם שזה עיקר הגלות, על ידי שאין בוכין כלל גם על מה שנדמה שצריך לבכות, כי באמת ה' יתברך נמצא תמיד עם האדם וכל רצון ההאדם וכיסופיו צריכים להיות רק למצוא את מציאות ה' ולגלותו דווקא במקומו ולא להיות עסוק עם עצמו ולבכות ולהתבכיין באופן של ייאוש, רק לשמוח בה' יתברך תמיד "כי בו ישמח ליבנו".

●●●

פניני אור

"אָנֹכִי ה אֱלֹקֶיךָ", כִּי הַשֵּׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם. וְעַל יְדֵי שֶׁמּוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאֱמֶת, אַזַּי הוּא סָמוּךְ וְקָרוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כִּי אֱמֶת הוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לַעֲלוֹת מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, בִּבְחִינַת: "אִנְכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרָיְמָה וְאָנֹכִי אַעֲלֶךָ גַּם עָלֹה". וְזֶה בְּחִינַת: "הֲלֹא אָנֹכִי טוֹב לְךָ מֵעֲשָׂרָה בָנִים", הֵינוּ כְּשֶׁתִּזְכֹּר בְּחִינַת: "אָנֹכִי ה אֱלֹקֶיךָ" הַנַּ"ל זֶה טוֹב מִכָּל הָעֲשָׂרָה בָנִים, כִּי אַף עַל פִּי שֶׁהִתְגַּבְּרוּ כָּל הָעֲשָׂר כִּתְרִין דִּמְסָאֲבוּתָא עַל יְדֵי שֶׁפֶגֶם בְּכָל מַעֲלוֹת דִּקְדֻשָּׁה. עַל כָּל זֶה בְּחִינַת אָנֹכִי טוֹב לְךָ מִכֻּלָּם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם וְקָרוֹב ה לְכָל קוֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בֶּאֱמֶת

(משיבת נפש אות נ"ג)

לתגובות והערות או לקבלת עלון זה במייל שלחו ל: oraalacha@outlook.co.il

לע"נ שמואל בן אברהם נחמן שמחה